

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben hitához hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6	Fél évre	7
Negyed évre	3	Negyed évre	3.50
Egy órára	1	Egy órára	1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzeket a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Har' h. petit sor egyszer . . . . . 30 kr
Minden következőnél 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak innentől fogadunk el.

Késziratokat vissza nem küldünk.

A közjogi alap.

Budapest, szeptember 24.

A magyar államiság a dualizmus alapján huszonöt éves múlt. Es szintén elmult már huszonöt éve az a küzdelem, mely a közjogi alapot ostromolja.

Vannak egyes pillanatok, midőn valóban, úgy látszik a nemzet szellemében mélyebben nem pillantó szemlélő előtt, mintha az ország elégedetlen lenne a 67-diki kiegyezéssel. Mintha a nemzetnek fájna valami és mintha a közjogi alap szűk volna a magyar államiság épületének és nemzeti vágyaink megvalósításának számára.

De mindez csak látszat és fogalomzavar. A látszat a külsőségekre vonatkozik. A szélsőbali lármás ünnepek nem azt jelentik, hogy a nemzet elégedetlen, hanem hogy kegyelettel viseltetik a nagy történelmi mult iránt.

A fogalom-zavar pedig benne van a szélső pártok egész lényében, programjában. Onnét verődik az vissza a közvélemény egy részére.

Maga a kiindulási pont az eszmezavar kezdete.

Negyvennyolczat ellentét gyanánt állítják fel a 67-tel szemben. Ugy tüntetik fel, mintha a negyvennyolczadiki magyar állam 1867-ben csorbulást szenvedett volna. De huszonöt év óta csak politikai bombasztokat hallunk, a közjogi bizonyítással a szélső pártok mindedig adósak maradtak.

Az 1867-diki magyar állam nem más, mint a 48-dikinak folytatása. Maga az 1867 nem más, mint 1848-nak restaurálása. A dualizmus nem új eszme a magyar közjogban. Létezett az attól az első

pillanattól kezdve, midőn Magyarország Ausztriával, illetőleg az imperiummal érintkezésbe került. Az akkor birodalomnak nevezett monarkia szintén két állami organizmusból és kormányzati rendszerből állott. Egyik volt az abszolút kormányformájú Ausztria, a másik az alkotmányos garanciák oltalma alatt élő Magyarország.

Ez a történelmi dualizmus 1848-ban meg nem változott; ennek alapján épült fel az 1848-diki, parlamentáris magyar állam. De nem épülhetett fel teljesen, mert a bécsi visszahatás és a nemzeti önvédelem oly térre sodorták a magyar nemzeti állam alakulását, ahol már a történelmi alap, a monarkia történelmi dualizmusa megszűnt.

Új kiindulási pont gyanánt azonban 1867-ben csakis azt az 1848-diki magyar államot kellett és lehetett venni, mely e történelmi és legitim alapon épült fel, ez állam hiányaival és szerkezetének befejezettségével. Hiányait pótolni, szerkezetét kiegészíteni volt hivatva Deák alkotása. Valóban ez történt az 1867-diki kiegyezés által.

Az 1867-iki magyar állam valóban semmi egyéb, mint a 48-diki magyar állam restaurálása a hiányok pótlásával, a szerkezet kiegészítésével, a félreértések mellözésével.

Forradalom által megszakított történelmi fejlődésnek, a viharok által feldult alapnak restaurálása, Anglia kivételével, sehol sem történt oly szerencsésen, mint nálunk.

A francia királyságnak első restaurációja a forradalom előtti állapot alapján ment végbe; a forradalom nagy vívmá-

nyainak elismerése nélkül. A francia nemzet khartát kapott a király kegyelméből, de nem kivivott jogainak kötelező és törvényes elismerését. Nálunk már Rákóczy forradalma után a nemzet visszahelyezett alkotmányos jogaiba, de nem királyi kegyelem, hanem a jog adta neki vissza ősi alkotmányát. Az 1867-diki kiegyezés azokat a legitim jogait restaurálta a nemzetnek, amelyeket 1848-diki nagy átalakulása által szerzett. Es nem lökte vissza az országot az 1848. előtti állapotba.

Es az 1867-ben visszaállított 1848-iki Magyarország államisága semmi csorbát sem szenvedett, sőt nyert.

Allami és nemzetközi egyénisége jobban kidomborodott, mert a külügyekre 1848-ban — a forradalmi átalakulás előtt — Magyarországnak semmi befolyása sem volt. Külügyminiszterium az 1848: III. tvczikk alkotásának idején még csak tervben létezett. A külügyekre való befolyás tényleges gyakorlásának nem volt organuma.

A magyar királynak különállása az osztrák császártól 1848-ban sem volt teljesebb, mint 1867-ben. A külön magyar királyi udvartartáshoz való joga a nemzetnek nem volt erősebb 1848-ban, mint lett az 1867-iki kiegyezés által. Sőt az utóbbi, a nemzetnek erre vonatkozó jogát oly világosan megjelölte, mint soha törvény akár 1848-ban, akár 1848 előtt.

A pragmatika szankcióban ellvált védelmikötelezettség ugyanaz volt 1848-ban mint 1867-ben. Csakhogy 1867-ben helyes magyarizatot nyert az; s így annak kapcsán a félreértések megszűntek, holott 1848-ban a kölcsönös védelemnek feltéte-

TÁRCZA.

— Szeptember 25. —

Sír.

Elviselhetlenné tartotta ezt az állapotot. Minden gondolata csak a körül forgott: hogyan változtathatna rajta? Unta és téletenséget amelyre a viszonyok kárhoztatták. Restelte gyengeségét, mely mindig meggátolta szépen kieszelt terveit kivitelében. Pirult önmaga előtt szegyenben és fájdalmas érzés gyötörte szívét.

Miért nem lehet ő is oly boldog mint barátnői? Mivel vétkezett a sors ellen, hogy megtagadta tőle a boldogságot, melyre mindenkinék egyforma joga van? Akiknek szeretniök kellene: nincsenek mellette. Akit szeretethetne: hol lelje föl azt?

Sivár így ez az élet. Nem érdemes végig szenvedni.

Elkinzott agygyal, hányszor gyötörte így a leánya önmagát? Szép szeméit kisírta, arcát köny áztatta.

De titkolta benső bánatát. Ne lássák, hogy mennyire lesujtotta az élet. Ne örvendjenek az irigyek annak, hogy megtörve látják. Egyenesen hordja fejét. Szemeinek szikrázó fényéből senki sem olvassa ki az eltított könyeket. Hadd gondolják, hogy boldog . . .

Boldog! Keserű mosoly jelent meg ajkai fölött. Mikor lesz ő boldog? Mikor lesz vége

a szenvedéseknek, melyek gyermekkor óta sujtották? Derül-e reá is az éltető nap meleg sugara? S ha igen; kiúzi-e szívéből azt a sok keserűséget, fájdalmat, mely ott már szinte fészket ütött?

Ki tudhatja?

A leánya homloka ismét elborul. Ujra megjelennek előtte a sötét képek, melyek között felnőtt. Az az öröm nélkül való hideg tavasz, melynek virága illattalan, sugara hideg, mely megfagyasztja a szív érzelmeit és érzéketlenné tompítja a leglágabb kedélyt is.

Eszébe jut szomorú sorsa. Látja, mily vidámak mások. Boldogság övezi őket, kikelet fakad a szíveikben, biztatón mosolyog rájuk az élet. Szeretnek és szeretik őket.

Miért csak őket?

Hát ő nem érdemes arra, hogy szeressék?

Ugy látszik, a végzet megtagadta ezt tőle. Pedig az ő szívében is fakad tavaszi rózsza, az ő lelkében is kelnek édes ábrándok, ő is épít reményeket a szeretetet, boldogságot vár ő is.

Volt valaki, akiről azt hitte, hogy betölti vágyait, teljesíti, amit szíve remél, aki csalogató, mézes szóval biztatta, hogy boldoggá teszi.

Hogy hitt hazug szavának! Hogy bizott ígérétében.

Megcsalta, hűtlen lett hozzá.

Ah, csak ne jutna ez a szomorú eset az

eszébe olyan sokszor. Sűrű felhő borul ilyenkor a szeméi elé. Nem tör át rajta egy halvány fénysugár sem. Sötét keserűség borítja be szívét és égő fájdalom kínozza.

Nem, ennyi szenvedést, ennyi szívtepő visszaemlékezést, nem viselhet el. Kimerülten roskad le.

Gyöngének, szerencsétlennék érzi magát.

Sír . . .

Lassan-lassan elmult a vihar. Lecsendesült a felcsigázott kedély: nyugalom váltotta föl az izgalmat.

A felhő eltűnt.

S mintha korai napsugár átható melege járná be az egész emberiséget: szebbnek, derűsebbnek tűnt fel előtte a világ. Kezdt kibékülni sorsával. Nem is tartotta már oly elhagyottnak magát.

Boldog sejtés ragyogott bensejében: remény élt benne, hogy reá is felvirrad még az igazi tavasz, mely szívében már is ott honolt.

Szeretett.

Fájdalmát eloszlatta a szerelem, mely minden érzeménye fölött hatalmas erőt vett. Ugy érezte, hogy amit azelőtt szenvedett, mind elfeledte. A kínok és gyötörések nyomot sem hagytak arcán, szívében.

Feledve a hűtlen, csalfa s feledve a hosszú évek fájdalmas csalódása. Eloszlott a keserű-

lekhez való kötése végzetes összeütközésre adott okot.

Az 1867-diki kiegyezés megmagyarázva a pragmatika szankció belső tartalmát, kifejtve az abban rejlő közös ügyeket és gondoskodva azok intézési módjáról meg nem változtatta a nemzet és az uralkodóház közt 1723-ban létrejött kötést.

E kötésnek alapfogalata volt: az elidegeníthetetlen közös birtoklás és kölcsönös védelmi kötelezettség mellett a personal unió. Vagyis az, hogy Magyarországot Ausztriához, a kölcsönös védelem kötelezettségén kívül, mi sem köti, csakis az uralkodó személye. Tehát nem az uralkodás, vagy a korona közössége, hanem csakis a két koronát viselő uralkodó személyének azonossága.

Ez alapfogalat 1867-ben mit sem változott. Sőt az, hogy a nemzet és dinasztia szerződésében egyéb, bensőbb kapcsolatot rejtő gondolat nem létezik, az 1867. XII. t.-cikk által lett világossá, soha többé el nem homályosíthatóvá.

A teljes állami souverainitás, minden állami attributum felállítása jellemzi az 1867-diki kiegyezést.

Még a közös ügyek is inkább bizonyítékát, mint tagadását képezik Magyarország államiségének. A nemzet újra királyával és nem Ausztriával szerződött a közös ügyekre vonatkozólag. Ausztria és köztünk nincs más kötés, mint, mely a közös ügyeknek csakis intézési módját tárgyalja.

A nemzet királyára, s nem Ausztriára, vagy az osztrák császárra bizta a közös ügyek, a külügy és hadügy bizonyos dolgaiban az intézkedést. A magyar király és nem az osztrák császár felségjogát képezi ez, azon a szerződéses alapon, mely a nemzet és korona viszonyát összes történelmünkben jellemezte, s mely — Európában egyedül álló — alapon a nemzet soha sem vesztheti e államiségének attributumait, mert amely jognak gyakorlásáról lemond a nemzet, azt megnyeri a magyar király, a magyar államiség legfőbb exponense.

Igy támadt fel a dualizmus alapján,

ség borja. Tündöklő fenyesség kezdé reá árasztani édes, meleg csillogását. Immár egyenlőnek érzi magát azokkal, akiknek boldogságát azelőtt úgy irigyelte.

Szeretett ő is.

Szívének melegét hasonló hévvel viszonzták. Akit keresett: megtalálta. Az egyszerű, jó szívet, az odaadó gyöngédséget, a tartós hűséget, a változhatlan szeretetet: mind föltalálta. Szeretett és szerették őt.

Nemcsak sejtette azt, de már tudta is. Aranyos napsugár játszott szemei előtt minden tárgyon. Nem látta a vinar fenyegető vilámaikat. Nem érezte a hideg dermesztő fagyát. Nem törte meg a gondok sulya.

Frissnek jókedvűnek, boldognak tudta magát. Ragyogó jövő tiszta boldogsága veté rá előre lobogó fényét. Bevilágított szívébe is és e szívből már nem volt fájdalom, sem bánat: kimenekült mind az éltető sugár elől. Csupa fény és melegség uralkodott e szívből mely már is alig bírta befogadni a boldogság teljét, rejtekébe.

— Végre, — rebegé hálás tekintettel és összetette kis kezeit. — Végre elértem én is, ami után vágytam. Nem panaszkodom, nem kesergek már. Örömmel, bizalommal várom, a mit az isten reám hoz.

És a boldogság érzete erőt vesz rajta. Arcza láza pirban ég. Szemei csillognak. Szíve hangosan dobog.

Az öröm szótlanná teszi és elszorítja szívet. Sir . . . Adorján Ármia.

az 1849-ben széttört, 48-iki magyar állam.

És mégis 1848, nevében ostromolják? De mi értelme van ennek, ha 1848. és 1867. ugyanazok, egymást kiegészítik, megmagyarázzák?

Ezzel szemben az 1849-nek rossz, végzetes értelme lehetne ugyan, de legalább volna értelme, ha komolyan vétetnék, ha maga a függetlenségi párt azt fel nem adta és az 1848-hoz bigyesztett függetlenségi jelző mögé nem rejtette volna. Jelenténe a forradalom szellemét, mely Magyarország üdvét abban látta, ha szétszakítja ama viszony lánczát, mely századokon át Ausztriához, illetőleg a danisztiahoz fűzte. E szellemnek százados tradíciói voltak.

Amely pillanatban Magyarország roncsolt állami hajója bemenekült a Habsburgok révébe, ugyanazon pillanatban két gonosz démon született meg: egyik volt a birodalmi eszme, mely Magyarországot be akarta olvasztani, a másik, mint ennek természetes ellentéte, a forradalmi eszme, mely Magyarországot Ausztriától el akarta szakítani.

A két démon küzdött egymással századokon át, marcangolva a nemzet testét.

A küzdelem 1848-ban és 1848 után hevesebbé lett, mint valaha és eltartott az 1867-diki kiegyezésig.

Amíg a nemzet szelleme, a bécsi reakció által lökötve, a forradalmi szellem felé hajolt, a forradalmi szellem és a nemzet közt megmaradt az érintkezési pont.

De mióta Deák kibékítő geniusza lépett a nemzet és dinasztia közé, miután a nemzet a forradalmi szellemmel szakított, közte és e szellem közt nincs több politikai érintkezés.

Es nemcsak a nemzetnek egyes részei, hanem az egész nemzet közt. Mert nincs többé sem egyén, sem párt, mely a forradalmi szellem zászlaját akarná lobogtatni. A függetlenségi párt legszélső frakciója sem.

Mit jelent tehát az 1849?

Nem jelenti a forradalmi szellem tovább polását. Nem jelent lappangó lázt, mely koronként végig vonaglik a nemzet testén.

Jelent egyszerűen fogalmi zavart, frázist komoly tartalom nélkül. Politikai tőkét, melyet most már átcsempésznek 1848-ba, de a 49-iki értelem nélkül.

A mai Magyarország az alkotmányos, parlamentáris Magyarország, mely koronás királyával és a Habsburg-dinastiával örök békébe és egyetértésbe forrt össze. A nemzetet és a forradalmi szellemet áthidalhatlan ür választja el.

A közjogi alap támadásának tehát nincs aggasztó jelentősége bármennyire kívánatos volt ha megszűnése, hogy a kölcsönös bizalmat a gyanunak még csak árnya se zavarja meg. De a nemzet és korona közt a békét nem fogja megromlani.

És maga a mű is, Deák műve szilárdan fog állni, mint a szikla, melyen a hullámok megtörnek. De maga nem tör meg soha.

Beksics Gusztáv.

Belföld.

Országgyűlés.

A főrendiház és képviselőház f. hó 26-án, hétfőn déli 11 órakor ülést tartanak.

Minisztertanács.

A miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, mely a jövő évi költségvetési előirányzat végleges megállapításával foglalkozott, melyről Wekerle Sándor pénzügyminiszter ő felségének a kihallgatásnál előterjesztést tett. Mint a „Magyar Értesítő” jelenti, a jövő évi költségvetés még kedvezőbbben alakul mint az ezidei és ha az előirányzandó felesleg jelentékeny összeggel nem is lesz nagyobb a tavalyinál, ezt egyes-egyedül tulajdonítani kell ama rendkívüli rigorozitásnak, melyet Wekerle pénzügyminiszter a költségvetés összeállításánál mindenkor tanusit. Jóllehet az 1891. év zárszámadásai több mint 38 milliónyi fölösleget tüntetnek fel és az első három negyedév eddigi eredményei szerint a folyó évre is majdnem hasonló eredmény remélhető, a pénzügyminiszter mégis, számítva kedvezőtlen eshetőségre, például egy rossz termésre, az állami bevételeket oly minimális összegekben irányozta elő, hogy a költségvetés még elemi csapások esetén is aktív mérleggel záródjék. A jövő évi költségvetésben ugy a rendes mint a rendkívüli kiadások vannak előirányozva és jóllehet a hadügyi kormányzat költségvetéséből az idén jóval nagyobb a tavalyinál és a pénzügyminiszter bizonyos rendkívüli kiadásokra nézve régebbi törvények azon rendelkezését, hogy rendkívüli kölcsön műveletek útján fedezhetők, igénybe sem veszi: mégis úgy a rendes, mint a rendkívüli kiadások a költségvetés keretében találhatnak fedezetet.

Desseffy püspök Aradon.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy napja volt tegnap Aradnak.

Körünkbe érkezett Desseffy Sándor, a csanádi megyés püspök, a szívélyes, kedves főpásztor, hogy itteni híveit a bérmlás szentségében részesítse.

Ünnepi díszet öltött az egész város. Az Andrassy-ut s a fő-ut, ki a vasutig, lobogó tengerbe volt takarva. Csaknem minden házon egy, néhol több trikolor is lengetett a gyenge szeptemberi szellő. A házak ablakaiiban szőnyegek tarkállottak, virágcsokrok ékeskedtek. Pazar, elegáns díszítés volt, méltó Aradváros közönségéhez, mely vallás- és nemzetiségi különbség nélkül ünnepelte a szelidlelkű főpásztor körünkbe érkezését.

Délután 3 óra 50 percre volt jelezve a temesvári vonat érkezése, mely a püspököt s kíséretét hozta. Már 2-óra felé ünnepi díszbe öltözött közönség lepte el a bevonulási vonalat s valósággal sorfalat képezett az uton 4-órára, mikor a püspök harangzugas közt, szakadatlanul áldást osztva, berobogott. A közönség zöme a templom s az előtte felállított sátor környékén összpontosult, úgy, hogy a közlekedés itt teljesen fennakadt. Ily impozáns, uri közönséget rég láttunk együtt. Mintha Arad egész társadalmá megjelent volna a pompásan sikerült fogadtatáshoz.

Hogy Desseffy püspök mily szívélyes, barátságos lelkű főpap, leginkább a deputációk tisztelgésénél tünt ki. Fáradhatlan buzgalommal fogadta a küldöttségeket, szorított kezet azok mindenik tagjával, váltott velük egy két barátságos szót az ő lekötendő modorával s adta főpapi áldását testületeknek, egyeseknek.

A tegnapi napról a következő tudósításunk szól:

A vasutnál.

Egy negyed 4 órakor hosszú kocsior vitte ki az indóházhoz a küldöttségeket s fél 4 órakor már benépesült a perron. A kórláton kívül elegáns hölgyközönség, belül pedig a következő tagokból álló küldöttség foglalt állást, várva a temesvári vonat megérkezésére: Szalacz Gyula polgármester, Szathmáry Gyula alispán, Ortutay Gyula főszolgabíró, Sárkot Domokos főkapitány, Ormos Péter kir. tanácsos, Vásárhelyi Béla, Varjassy József, Varjassy Arpád, Institoris Kálmán, Hász Sándor

L u k á c s y Miklós, B o h u s István, M a h l e r András, R i e s z Gáspár, D o m á n y i József, B i n g Ede, I f j. K r i s t y o r y János, G r ü n w a l d Ferencz, T e d e s c h i Viktor, P é t e r f f y Antal, P á l f y József, B a r a b á s Béla dr, S a l l a y Béla dr, B i l k e y P a p p Mihály, A v a r f f y Ferencz, E. I l é s László, S z a b ó József, P u r c z e l Béla br, I n s t i t o r i s István dr, R e g d o n Sándor, F a r k a s á l l o m á s f ö n ö k, W o l á k József V e r b o s Adám, M i t n e r József és a sajtó képviselői.

Pontban 3 óra 50 perczkor berobogott a vonat s a küldöttség sietett zajos éljenzéssel üdvözölni a kiszálló főpásztort.

S a l a c z Gyula polgármester a küldöttség szónoka szívélyesen üdvözölte a város polgársága nevében a főpásztort, kinek kegyes látogatása osztatlan öröme s szolgál a lakoságnak s ezen érzelmeiket a legszívélyesebb „Isten hozta“-val juttatja.

D e s e w f f y Sándor meleg hangon köszöni meg a szíves fogadtatást. El akart jönni Aradra, mert a pásztornak nemcsak szóval, de sokkal közvetlenebbül is kell érintkeznie hiveivel. Atyai érzelmei befolyásának engedett egyrészt, a midőn eljött, de másrésztől vágyott megismerni azt a várost, melyhez annyi kegyeletes emlék fűződik. Midőn a szíves fogadtatásért ismételt köszönetét fejezi ki kifejezi egyben a város iránti tiszteletét és nagyrabecsülését is s áldást kér reá.

A megjelentek harsány éljenzése közt haladt a főpásztort diszfogatáig, melyen S a l a c z Gyula polgármesterrel helyet foglalva, elhajtattott.

A bevonulás.

Hosszu kocsisor követte a főpásztort diszfogatát. A fogadásnál megjelentek fogataiken jöttek be a városba. A főpásztort utközben több ezer ember üdvözölte a kiknek üdvözlését szívélyes főbólintással viszonzotta jobbjával áldást osztva mindenfelé.

A minorita társház Andrassy-téri kapuja és a templom előtti sátor közötti térrészletet kordonnal vették körül. A rendőrség élén itt B a r t ó k Kálmán rendőrhadnagy tartotta fenn a rendet. Az Andrassy-téri kapunál oltár volt felállítva, melynél a főpásztort ünnepelesen fogadta a papság.

Az egyház fogadása.

Az Andrassy-téri kapunál épült oltár előtt J á n o s s y Dömjén dr. minorita rendfőnökkel élén a rend aradi tagjai, továbbá a vidéki papság részéről R ö s z Gáspár esperes, S a l l a y Fortunát a Ferenczrendiek radnai kolostorának főnöke, S z a t h m á r y Géza pankotai plébános H a n k ó György pécskai plébános-helynök, P á l y a Mátyás gyoroki plébános és K a y s e r Lajos kizombori esperes-plébános fogadták egyházi ornatusban ünnepelesen az egyházfőt. Itt egyházi ornátust öltött a püspök és közvetlen kíséretéhez tartozó két kanonok s rövid ima után megindult a papság a bevonulás alatt s még ekkor is egyre tartó harangzugas mellett a templomba.

A templomba követte a papságot menyezet alatt a püspök. A menyezetet négy előkelő aradi polgár vitte. Közvetlenül a menyezet után a fogadásnál jelen volt küldöttség tagjai haladtak.

A templom zsufolásig megtelt előkelő distingvált s nagyobbára hölgyekből álló községgel. Csak a templom hajójának két pad-sora között és jobbról-balról 4-4 pad-sor volt fenntartva a bevonuló egyházfő és a fogadó küldöttség számára.

A főoltárhoz érve a püspök a megjelent összes papság segédlete mellett hosszabb imát mondott és megáldotta az egybegyűlt papokat és nagyközönséget.

Innen a templom hajójának baloldali részén épült „Krisztus“ és „Mária“ oltárhoz ment az oltárkövet szentelt olajjal illeté, áldást osztva mindenfelé.

Ezután az áldást osztó főpap a két pad-sor között menyezet alatt vonult ki a templomból s miután megáldotta a templomból kiszorult nagyszámu hívőket a karzatfeljáró folyosóján át lakosztályába tért.

A püspök lakosztálya a minorita zárda emeletén feltűnő egyszerűséggel berendezett három szobából áll. Míg a főpásztort lakosztályába vonulva néhány perczig pihent, azalatt a lakosztályhoz vezető folyosón összegyűltek a tisztelgő küldöttségek, hogy megbizók ne-

vében őszinte, igaz örömmel üdvözöljék a körünkbe érkezett csanádi megyés püspököt.

Néhány percz mulva a következő sorrendben vették kezdetüket:

A fogadások.

Először Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága és polgárságának küldöttsége tisztelgett S a l a c z Gyula polgármester vezetése alatt a főpásztornál.

Utánna Aradvármegye törvényhatósági bizottságának küldöttségét vezette S z a t h m á r y Gyula alispán.

Ezután következtek a vallástelekezetek küldöttségei. A görög keleti román egyház küldöttségét G o l d i s János nagyváradi püspöki helynök és H a m z s e a Agost aradi protosynczel a román papnövelde igazgatója vezették. A görög katólikus egyházat T e l e s k u György aradi esperes-plébános képviselte. A református egyházak részéről F r i n t Lajos (Luther) és C s e c s y Imre (Kalvin) tisztelgtek. Az izraelita hitközséget B i n g Ede hitközségi elnök képviselte.

A felekezetek képviselőinek tisztelgése után a főgymnasium tanári karának küldöttségét H i m p f n e r Béla, az állami főreáliskola küldöttségét pedig B o r o s Vida igazgatók vezették a főpásztort elé.

Ezután az állami tanítóképezde tanári karának, továbbá a községi iskolák tanárainak, tanítói és tanítónőinek küldöttségét vezette tisztelgésre V a r j a s y Arpad kir. tanfelügyelő.

A küldöttségeken kívül tettek még látogatást a főpásztornál F á b i á n László főispán, B u t t k a y honvédszerecs, V á s á r h e l y i Béla és B o h u s István.

A tisztelgések és látogatások befejezése után a rom. kath. világi klerus nevében S p e t h Károly kanonokkal élén, a minorita rend nevében pedig J á n o s s y Dömjén dr. tartományi rendfőnökkel élén testületileg tisztelgett a püspöknél a papság.

A főpásztort leereszkedő nyájassággal s őszinte szívélyességgel fogadta az összes küldöttségeket. Minden egyes küldöttségi tagot külön bemutatott megának, tudakozódott családi viszonyai után, megáldotta s áldását küldve családjá számára is, meleg kézzorítással bocsájtotta el magától, de előbb meghívta, hogy ha Temesvárott megfordul, látogassa meg őt otthon. A főpásztort lekötő nyájassága mindenféle közbeszéd tárgyát képezi Aradon s mindenütt meleg rokonszenvenvel találkozik.

A rom. kath. papság tisztelgése fél 7 órakor ért véget. Ekkor a főpásztort rövid pihenőre visszavonult, fél 8 órakor pedig megjelent a vacsoránál.

A püspök vacsora után szívélyes társalgást folytatott a papsággal s csak azután vonult vissza szobájába, hol olvasással foglalkozott addig, míg nyugalomra tért.

A főpásztort közvetlen kíséretében voltak s vele érkeztek körünkbe S p e t h Károly kanonok, H e m m e n Ferencz kanonok, S c h ä f f e r Antal pápai prelat, W i t t e n b e r g e r Antal szentszéki jegyző és V á r a d y Lipót Adorján püspöki titkár.

A mai egyházi ünnepek sorrendje a következőleg van megállapítva:

Réggel 8 órakor a püspököt az egybegyűlt papság élén J á n o s s y Dömjén dr. a minorita rend tartományfőnöke ünnepelesen levezeti a templomba, hol ő Méltósága csendes misét mond.

A mise után magyar szent beszéd lesz, melyet Jánossy Dömjén tart.

Ezután a templomban és templom előtt emelt sátorban a bérmálás szentségét osztja ki a főpásztort.

Déli 1 órakor a püspök a minorita-rend diszbeszédjére megy.

Hétfőn reggel, a 8 órai csendes mise után a püspök az iskolás gyermekeket bérmálja meg.

Délben 2 órakor részt vesz az Aradváros polgársága által tiszteletére a „Fehér kereszt“ emeleti nagytermében rendezendő banketten.

A főpásztort a délutáni órákban látogatókat fog tenni, megtekinti a város nevezet-

ességeit, köztük a vértanu szobrot, a kivégzés helyét és a s. abadságharczi ereklyék muzeumát.

Eddigi megállapodások szerint a püspök kedden távozik körünkől s az este induló temesvári vonattal hagyja el Aradot.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.8 mm., délután 2 órakor 760.0 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor $^{\circ}$ + 18.1, délután 2 órakor $^{\circ}$ + 26.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DKK. 3. délután 2 órakor DK. 3. Felhőzet: reggel derült, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Szeptember 25.

Változó felhőzet.

Egyhe.

Helyenként csapadék.

Éji lepkék.

— A rendőrségről. —

Szép, himes szárnyu bogarak, melyek az alkony homályában szárnya kelve, még a késő éji órákban is zizzelve suhannak át a sűrű lombozaton, vagy a harmat után szomjazó füves rét felett. Gyorsan repülnek minden látszólagos irány nélkül.

Nappal gondosan elrejtőznek a sötét lombok alá, odúkba, vagy farepedésekbe s mozdulatlan türelemmel várják a — homályt. Nem szeretik a világosságot, irtóznak a napsugártól s barátságatlan rideg vackukból csak akkor röppennek elő, ha már az éj barna takaróját ráborította a fáradtan szendörgő világra.

Ilyenkor kejes vagy ragadja meg a lepke szívet: lusta, erőtlen vére gyors ütemekben kezd lüktetni; élénk szemében szilaj tűz lobban fel s egész testében reszket, a mint a közzelevő gyönyörre gondol. Vagy tán nem is gondol, mert a megbomlott idegcsomók az agyban többé nem gondolatok, csak alaktalan sejtelmeket szünek, melyről nem tudni hová vezet, hol kezdődik és mi a vége.

A lepke önkénytelenül, ellenállhatlan vágygyal enged a névtelen sejtelmeknek, mely kéjt és gyönyört ígér — nyomort és pusztulást ad.

Ah, de ez csak a végén lesz. Es belond lepke fejezél azt hiszi, hogy a percz gyönyörre egy század boldogtalanságával ér fel . . . . . Sötét oduját gyorsan hagyja el s az alkonyat védő leple alatt sietve kergeti a kínálkozó élvezet.

Nem egy nappali pillangó szelid örömeivel szeret, de egy kéjencz rajongásával száll virágról-virágra, melyeknek illatja hódít, részegit s meztükben méreg van. E hódító illatot szijja, s mérget nyeli mindadig, míg buján felingerelt vére mozdulni tud. Es aztán lomhán vándorozva tér vissza elrejtett barlangjába.

De hajh, itt jön az ősz, mely elhervasztja a védő lombokat, leforrázza az illatos mezőt a hideg lehellatétől megdermednek a lepke tagjai. A szikladó hideg, a szállástadó bokor lombtalan lesz és a szegény éji lepke védtelenül marad. Erőtlen testét többé nem bírja vonszolni, és foglyal esik.

Bűnös szerelmével megsértette a társadalmat s ezért bűnhődni kell. Oda kerül a bírószeibe.

Ingatag léptekkel halad a rend őre előtt; sápadt arcára piros foltokat fest a lész s szeméit fekete sávoly karikák gyűrűzik körül.

A bíró haragos, mord ember; szigoru arcáról erős ítélet olvasható le.

— Hogy hívják?

A lepke összerenzen. Milyen különös kérdés. Valamit alig érthetően dadog; nem mondja meg az igazi nevét. Könnyebben lélegzik fel, hogy haszudhatott.

— Hány éves?

Hiuságát legyőzi szégyenérzete és többet mond. Fél, nagyon fél, nehogy azt mondják, hogy fiatal.

— Vannak-e szülői?

A lepke szinszenve harap vékony ajkaiba. Vére sápadt arcába gyűl; szívét valami ismeretlen édes és egyszersmind fájdalmas érzés szoritja el. Oh, ha megtudná . . . Nem, nem! Nem szabad megtudniok. Fénytelen, száraz szeméit forró köny nedvesíti, amint zokogva mondja:

— Nincsenek!

Mély, hosszu csend. A jegyző tolla végig szerzeg a papíron, a bíró némán szegzi tekintetét a reszkető alakra s halkán mondja:

— Vihetik!

A rendőr kardja megcsörren . . .
Szegény lepke, szegény éjjeli lepke!

H I R E K.

Szeptember 25. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Kleofás. — Protestáns naptár: Kleofás. — Görög-keleti naptár (szeptember 13.): Kornél. — A nap két 5 óra 52 pereskor, nyugszik 5 óra 50 pereskor.

Szeptember 26. Hétfő. Róm. kath. naptár: Cziprián. — Protestáns naptár: Jusztina. — Görög-keleti naptár (szeptember 14.): Sz. ker. felm. — A nap két 5 óra 54 pereskor, nyugszik 5 óra 48 pereskor.

Kálincsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: pelgári iskola földszint.

Szeptember 25. Dossowfy megyés püspök Aradon bérnált.

Szeptember 26. Katonai lóvásár Aradon.

Október 2. A fa- és fémipari szakiskola megnyitása délelőtt 11 órakor.

Október 3. A Justh-Ráts sajtópör tárgyalása.

Október 5-6. Ellenőrzési szemle a honvédelkötésben.

Október 8. A tornaegyleti vívőkör ünnepélyes megnyitása.

Október 10. Aradmegye özi évnagyvadás közgyűlése délelőtt 9 órakor.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ felicit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*főut 6. szám, Otttrubay ház*).

— Személyi hírek. Palla József kir. törvényszéki elnök tegnap Aradon tartózkodott. — Purcell Béla br. kir. posta- és táviratfőnök olaszországi utjáról hazérkezett.

— A hivatalos lapból. A király Badaovinac György örkanonokot vagy Ecclesiarcha Cathedralis Ecclesiae, a körösi görög katolikus székeskáptalannal nagypréposztá seu Archiepiscopos névezte ki.

— Aradváros Diszabédje. Arad város által Dossowfy Sándor megyés püspök tiszteletére rendezendő diszabédre szóló részvétjegyek hét-főn délig Pohl vendéglőjében kaphatók. A bankett rendező bizottság.

— Arad a Kisfaludy-ünnepen. Győrt október hó 2-án leplezik le a Kisfaludy-szobrot. Az ünnepélyt rendező bizottság élén álló győri főispán meghívta a leleplezésre Arad város törvényhatóságát is. A város képviselőiben Institoris Kálmán főjegyző, kihez a törvényhatósági bizottság tagjai csatlakozhatnak, Győrbe utazik.

— Athelyezés honvédezdükbe. Sármar János százados, Ludovika akadémiai tanár a 8-ik honvédegyalozredhez helyeztetett át. Ugyaninnét Olchváry Ödön százados az 1. honvédehuszár-szredhez megy.

— Schlauch püspök jubileuma. Husz éve múlt, hogy Schlauch Lőrincz püspökké szentelték. A nagyváradai káptalan ez alkalmából Nogáll fől. püspök vezetése alatt tisztelettel az ünnepelt megyés püspöknel, kifejezve a papság szerencsekívánátát. A székesegyházban Vinkler vál. püspök végezett hálaadó istentiszteletet. Ugyanakkor az egyházmegye összes templomaiban jubiláris miséket mondtak. A nagyváradai papság üdvözlő küldöttségét Palotay kanonok vezette, ki egyuttal a tantestület szóloja is volt. Az uradalmi tisztikar s az apácák külön küldöttségekben tisztelegtek. A katonazenekar este szerenaddal fejezte be az ünnepségeket.

— Megrendelt barak. Arad város tanácsa tegnapi ülésén táviratilag rendelte meg Paczich Alfrédnél a hullámos aczéllemez barakot. — Ugyancsak tegnap rendelt meg a város egy III. osztályu gözdesinfektort is.

— Éjjeli szolgálat a telefontól. Arad város kérdésére a postafőnökség átiratilag értesítette a tanácsot, hogy a telefontól éjjeli szolgálat csak Budapest—Szeged—Arad—Temesvár összekötő vonal kiépítése után lesz.

— Az új pénz verését, október hó vége felé kezdik meg a körmezi pénzverőben. Mindenekelőtt a 10 és 20 kros ezüst váltópénzt kezdik bevonni és helyette 10 és 20 kros nikélérmekeket verni. Megkezdik azonban az ezüst-és az aranykoronák verését is, míg a

bronz egy-és kétfilléresek verése utoljára marad. Forgalomba jövő évi januárban hazzak az ezüstkoronákat és a nikelpénzeket, míg az aranykoronákat csak akkor hozza a pénzügyminiszterium teljesen forgalomba, ha bevonják az államjegyeket. A bevont államjegyek arányában bocsátják ki az új aranypénzt.

— Őrmeester önkénytesek. Az aradi önkénytesek, kik az idén oly szép sikerrel vizsgáltak, napiparancsban vették tudtul, hogy valamennyien őrmesterekké lettek előléptetve. A leendő tartalékos tiszt urak már tegnap őrmesteri stráffal s legnagyobbbésztt hozszu karddal csörtettek végig nagy büszkén és glanzosan a városon.

— Utéptés. Az Asztalos Sándor utca mindkét oldalán elkészült már az aszfaltjárda, csak a kocsit kiépítése halad lassan. Ennek az az oka, hogy a lóvasuti síneket át kell helyezni, ehhez a munkához hozzá is fogtak már, de oly lassan megy ez, akárcsak a lóvasuti kocsik. Bizony egy kis igyekezettel az egész utvonat szépen kiépül október 6-ára.

— A gazdagok. Csanádmegye első virilistája Dossowfy Sándor püspök aki 24.390 frt 46 kr adót fizet. Temes vármegye első virilise Zselénszky Róbert gróf 14.604 forinttal. Torontál vármegye ötvenezer forinton tul adózó virilistái: Csekenics Endre gróf 91.818 frttal és Harnoncourt Bódog gróf 50.488 frttal. A torontáli nábobok közé tartoznak még: Karácsonyi Jenő gróf 26.461 frt. Róbert pármái herceg 24.261 frt. Haas Jakab 22.799 frt és Deutsch Lajos 22.799 frt évi adóval.

— Fa- és fémipari szakiskola. Az aradi fa- és fémipari szakiskola igazgatósága két rajteremnek alkalmas helyiséget kér a tanácstól. A tanács amennyiben a templomutcai fiúiskolában lehetséges, át fog engedni két tantermet.

— Szűret. Boros-Sebes hegyközség választmánya az idén szűret megkezdési határnapját október hó 3-ra tűzte ki.

— A peregi fugyilkos. Peregről levelezőnk szűkezuva távirat értesítést küld lapunknak. E szerint ott Tóth Mihály mostoha a pa fiát a tizenkilencz éves Ferenczet egy nagy kampos bottal leütötte. A fiu szörnyet halt. A vizsgálatra M-Pécskáról Sehartner Sándor dr. járásbírósi jegyző és Temesi Reiter Ödön járás orvos kiutastak. Részletek hiányoznak.

— Pénzügyi szolgálat. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy mindazok az egyének, a kik eddig pénzügyi szolgálatban nem állottak, s abba belépni óhajtanak, ép egészségi állapotukat is igazolni tartoznak, közhatalosi orvostól kiállított bizonyítvánnyal. Mert a szolgálat érdekei okvetlenül megkívánják azt, hogy azok az emberek, a kik a pénzügyi szolgálatba ujonan belépnek, a törvény megállapította alaki képzettség mellett oly testi épséggel is birjanak, amely őket a szolgálati fáradsalmak elviselésére képesekké teszi.

— Gyanus eset. Ma udvalevőleg minden „eset“ gyanus eset. Ha valaki a Krisztus véreből hosszasan szopogatott és e miatt ott hon „hasi tünetek“ állanak elő, — a doktor nyomban megjelenik és fejét csóvál és titkoszatosan fontos arczozal „gyanus esetet“ konstatal. Ha a gyermekszobában teletömi magát a kis fiu éretlen almával és elrontja vele az étvágyát, a mama földhöz ájul s a gyorsan előhívott orvos mind a két paciensnél „gyanus esetet“ lát, a melyről azonnal hivatalos jelentést kell tenni. Ha valaki meztaláb jár kora reggelen harmatos füben és kólikát kap, kész a „gyanus eset“, mert ma ugy hozza ezt a dolog rendje magával, hogy minden eset „gyanus eset“ legyen. Ez után következik a sablon: „gyanus eset“, jelentés a központba és a belügyminiszterhez, távirati tudósítás a lapokba és fontoskodó zaj és láрма mindenféle. Ezeközben paciens kiheveri a bajt és mosolyogva olvassa a miatta keletkezett sürgönyváltások törönetét és sok egyéb mulatságos dolgokat.

— Nagy tűz a megyében. Gurahonci levelezőnk írja: Fényes községben folyó hó 22-én délután 3 órakor Kormos Tódor bírónál tűz ütött ki. A nagy hőség és száraz-

ság következtében a tűz roppant gyorsasággal terjedt s rövid negyed óra alatt már a szomszéd Jovucz a Györgye esküdt háza, gazdasági épületei és összes takarmánya is lángokban állottak. A község határában cséplető Brozer Jenő uradalmi tiszt a munkát rögtön abba hagyta s munkásaival s kezi fecskendőjével a községbe rohant. — Wauer Adolf földbirtokos és jószáshelyi tűzoltó főparancsnok, ki ekkor a közel határban lovagolt, szintén a községbe vágatott s a község lusta népségét a tűzhöz zavarta, s mindennél jó példával előljárva, hozzá fogott az eltási munkálatokhoz. A löpor gyorsasággal égő kiszaradt kerítéseket leszaggatta, a körben égő szalmás épületeket lefedette szóval oly munkát végzett, hogy a később kiérkezett jószáshelyi és gurahonci tűzoltóságna mar más szerep nem jutott, mint a terjedésében megállított tüzet eloltani s az éjjeli örködést végezni. A kár 4000 frtra tehető. Wauer Adolf főparancsnok és Brozer Jenőn kívül még kitüntették magukat: Brozer János és Feig Ignác tűzoltók, kik a jószáshelyi fecskendővel elől érkeztek a színhelyre s a mentési munkálatoknál fáradhatatlanul működtek.

— Özv. Mocsenyi Laura hagyatékából az örökösök, névszerint Cernovits Pál, Mihály, Margit és Ilona, tegnap adtak át 2393 frtot a temesvári szerb püspöki hivatalnak azon alapítvány fejében, melyet a boldogult örökösök a foeni templom javára tett volt. Az alapítványt a püspök kezeli.

— Csinos faalkotmány. Ifj. Kristyó János az iránt folyamodott a tanácshoz, engedtessek meg neki a waggon-és gépgyárral szemközt egy csinos fabódé építése, a melyben a munkások részére süteményt tartana készletben. A tanács az engedélyt megadta, de helyszini szemlélet tart arra nézve, vajjon a tervezett nagy méreteket a rendelkezésre álló helyen nem-e kell leszállítani.

— Az anyalkuti ördög. Kap Miklós anyalkuti lakos hirhedt tolvaj és kiváló gyakorlatu dohánycsempész. A tolvajságnak egyik ressortját a párnalopást pedig a tökéletesedés legnagyobb fokára fejlesztette. Épen tegnap akart ujjolag négy párnát Aradon eladni, de a párnákba beletört a bicskaja, mert a rendőr kérdezősködött a batyu felől, a tolvaj megijedt és jobb híján, szaladáshoz kezdett. Elcsipték. Tettét beismerte.

— A hitelzők és Hamburg. Hogy miképen kerülnek ezek egy kádenciába, kiviláglik az alábbiakból:

A szabómester erős kopogtatás után benyit az ajtón s megállva ott egy mékü hosszú számlával a kezében, rá kezd.

— Hallja az ur itt a szabó-számla Közel 100 forint. Mig ki nem fizeti, itt nem hagyom. Ma hallottam: pénzre tett szert, kérem a pénzemet én is.

Az ur feláll ülő helyéből:

— Jól van kedves Szörmeházi ur, kiázetem rögtön. Igaza van, pénzre tettem szert, de sok pénzre. Olyan üzletet kötöttem, mely pártját nem találja Magyarországon. Az is igaz, hogy nem itt csináltam, itt nem igen megy az ember semmire. Hanem tudja tegnapelőtt felmegyek Hamburgba . . . és ott . . .

A szabó a fülét hegyzi:

— Hova kérem . . . kérdi.

— Na tudja Hamburgba és ott . . .

— Háromezer nagy olló — kiált a szabó — s kiszalad a szobából és szalad ugy, hogy nyomát sem érné a hitelző napestig. De nem is fut utána.

— A kolera és a mi bankjegyeink. Amióta beköszöntöttek a koleras idők, Romániában óvatosságból dezinficiálják azokat a bankjegyeket, melyek oly országban is megfordultak, ahol a kolera dühöng. A dezinficiálást ugy hajtják végre, hogy a bankókat öt percentes karboloidatba teszik, azután pedig eczettel jól ledörzsölik. A dezinficiálásnál rájöttek arra a különös dologra, hogy a mi bankóink a — legrosszabbak. Mert mig a német, orosz, francia és szerb bankók tízpercentes karboloidatban sem vesztek el a fényüket és színüket, a mi bankóink már hat perzentben is színtelenekké válnak és összerongyolódnak.

— Embriók sirja. A temetőfelügyelő kérelmére a tanács elhatározta, hogy az embriókat egy külön kijelölendő temetőrészleten, 1 és fél méter mély sirba kell temetni. A

hulla nem koporsóba, hanem fadobozba helyezendő.

— Országos- és hetivásárok Aradmegyében. (Utolsó közlemény a legújabb miniszteri rendeletből.) Uj-Szent-Anna. Minden kedden hetivásár. — Vadász április 7., június 24., október második vasárnapján. Szerdán hetivásár. — Varsánd, Országos vásár október 2-án. — Világos, böjt közepének napján: június 1-étől követő vasárnapon, továbbá augusztus második hetében és a szent András napot magában foglaló hétben vasárnapokon, a júniusi vásárt kivéve valamennyi az ó-naptár szerint. Szerdán hetivásár. — Zaránd, ó-naptár szerint hamvazó szerdai utáni vasárnap, ó-naptár szerint pünkösdi, ó-naptár szerint boldogasszony napja és december 17. előtti vasárnapokon és az ezt megelőző szombati állapotásár. — Hétfőn hetivásár. — Zimbró. Vasárnap hetivásár.

— Gyümölcslopás. Nem egy-két darab alma elemeléséről, hanem rendszeresen üzött gyümölcslopásról van szó, amelylyel okozott kár megközelíti a 100 frtot. A Tökölly-tér 5. sz. a. ház pinczéjében az éjjel világosságot vett észre a rendőr és az ablakon keresztül látta, mint gyűjti az ott összehalmozott gyümölcsöt zsákra Sztanilovits Lázár 4 szál inasa. Rájuk kiáltott. Abban a pillanatban eloltották a gyertyát és elmenekültek. — Másnap a nyomozat megindult, a gyerkőcök mindent beismernek és megneveztek egy segéd társukat is, a kit erőlyesen nyomoznak.

— Pályázatok. A pécsi kir. törvényszéknél aljegyzői állásra két hét alatt, a budapesti kir. ítélőtáblánál „Jessenák János“-féle alapítványnál öt alapítványi helyre nov. 1., a brassói m. kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornoki állásra 14 nap alatt, a kolosvári m. kir. erdőgazgatóságnál egy erdész jelölti, egy, előléptetés esetén erdőgyakornoki állásra okt. 10. a pécsi magy. kir. posta- és táviratigazgatóságnál III. oszt. postahivatali állásra három hét alatt, a kassai kir. törvényszéknél aljegyzői állásra két hét alatt.

x Szolid elvű üzlet ajánlás. **Hoffmann Antal Aradon.** Andrassy-tér 14. szám a „vörös kereszt“-Hermann palota.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, miszerint bel- és külföldi bevásárlásom alkalmával, tömeges áru vételimmal azon előnyt nyertem el, hogy áru-választékban valamint ennek olcsóságai a fővárosi jelentékeny cégekkel is versenyezem.

Szíves megtekintésül áruraktáromban a n. é. közönség rendelkezésére mindenkor előzékeny szolgálat adatik. — Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hölgyek figyelmébe!

A legjobb munkaerőkkel bíró műhelyem révén, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő szabású elegáns és iszléses toleiteteket és felöltöket, francia és angol modorban jutányos árak mellett fölválalhatok. — Kiváló tisztelettel Hoffmann Antal, női-divat különlegesség, confectio, vászon, kész fehérnemű és kiházasítási kelengyék áru raktára.

x Négy száz, hivatalosan hitelesített, elismerő levél érkezett 8 heti időközben Brandt Richard gyógyszerészhez Schaffhausenbe, gyomorbetegségeiben szenvedőktől, a kik emésztési zavarral, fejtájással, máj- és aranyeres bántalmakkal stb. küzdötte a valódi svájci labdacsokat használták. (Egy doboz ára 70 kr a patikában). Minden gyomorbeteg jól tenne, ha ez elismerő-leveleket megküldetné magának. Gondosan megfigyelendő a vörös alapon levő fehér kereszt. — Főraktár: Budapesten, Török József patikája, Király-u. 12.

— Vidéki előfizetőinknek az előfizetési pénzek könnyebb beküldhetése végett mai számunkhoz postalátványt mellékel az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

— Lapunk mai számához a „Pesti Hírlap“ előfizetési felhívása van mellékelve.

Felhívás előfizetésre.

Az idei utolsó évnegyed alkalmából ismét felhívjuk t. közönségünk figyelmét az előfizetések megújítására.

Törekvésainknak eddig tapasztalt méltatása biztatás nekünk a jövőre is igyekeznünk minél inkább alkalmazkodni a hírlapolvasó közönség igényeihez. Ez ekből kerüljük a közélet eseményeiről közlött tudósításokban az egyoldalúságot és részrehajlást, hanem meg-

irunk minden közérdekű dolgot lehető hűség-gel és részletességgel, hogy közönségünk minden irányban, az igazság elferdítése nélkül, legyen lapunkból tájékoztatva.

Programmunk a régi marad. Az „Aradi Közlöny“ ezentul sem lesz hiva a botrány-vadászó, erőszakolt szenzációnak, a családot és egyesek magánügyei irányában gyakran tanusítani szokott kiméletlenségnek, hanem marad az olvasó jó barátja, panaszainak, érdekeinek szives közvetítője minden irányban, a napi és politikai élet hű tükré és tájékoztatója.

Vezérocikkeinkben foglalkozunk politikai kérdésekkel, a mint azt a nevezetesebb események magukkal hozzák, felöleljük a társadalmat és közgazdaságot, de leginkább Aradmegye és Arad város aktuális ügyeit, annak a fejlődés, előbbremenetel érdekében szükséges mozzanatait stb.

Tárczáink eredetiségét és változatosságát majd minden nap van alkalmunk bebizonyítani a közönség előtt. Vidéki tudósítóink száma folyton szaporodik, hirovatunk a leggazdagabb. Kiváló gondot fordítunk közgazdasági rovatunkra, melyben mindig közlünk eredeti táviratokat a budapesti tőzsde az napi árfolyamairól.

Távirati rovatunk, mint olvasóink számtalanszor meggyőződhetek róla, az összes helyilapok érinált tartalmasabb, gazdagabb. Ilyen marad ezutánra is. A főrendi- és képviselőház minden üléséről részletes tudósítást hozunk budapesti levelezőnk tollából.

Kérjük az előfizetések szives megújítását.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz fordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyazintá ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Gyászrovat.

Kis halott. Mély részvétel vettük az alábbi gyászjelentést. Dusák Ferencz és neje szül. Dusák Hermina, édes anyjuk özv. Dusák Ignáczné, ugy számos rokon, ösmerős és jóbarátai nevében is mély fájdalommal tudatják felejthetetlen egyetlen édes gyermekük Ilonkának 1892. évi szeptember hé 24-én reggeli 1/2 órákor, életének első tavaszán a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos kimúltát. A megboldogultnak földi maradványai szept. 25-én, d. u. 1/5 órákor fognak Kápolna-utca 21. számú házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig szept. 28-án, d. e. 9 órákor fog a helybeli t. Minoritaatyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Arad, 1892 szept. 24. Aldás emlékére! Béke poraira!

S P O R T.

Regatta-verseny.

Az aradi „Maros“ evezősegyület — mint irtak — e hó 25-én, vasárnap délután 4 órákor a szegedi csolnakázó egyület közreműködésével regatta-versenyt rendez, melynek programja már véglegesen meg van állapítva. A verseny két pontból fog állani és pedig 1.) az aradi és szegedi egyuletek privát matscha, 2.) az aradiak egymás közötti négy evezős versenye.

A privát matsch-ra a nevezések a következők:

I. A szegediek részéről:

Kormányos: Madár Imre.

4. Csónka Ferencz.

3. Magyar Endre.

2. Gaal Endre.

1. Ujj József.

II. Az aradiak részéről:

Kormányos: Ruppóc László.

4. Dániel Dezső.

3. Szakolczay Lajos.

2. Jankó Imre.

1. Laczay Gyula.

Indulás az aradi vár felső szőlőtől, érkezés a Walder-féle fátelleppel szemben. A pálya hossza 2800 méter.

Az aradiak egymás közötti evezős versenyére a következő nevezések történtek:

I. Csoport:

Kormányos: Dániel Endre:

4. Apoc Gyula.

3. Mezey Andor.

2. Sándor Ede.

1. Viser Dezső.

II. Csoport.

Kormányos: Ruppóc László

4. Vincze Miklós.

3. Magyar Alajos.

2. Dániel Dezső.

1. Mészáros Tivadar.

Az indulás és az érkezési pont valamint a pálya is ugyanaz, mint fenneb a privát-matschnál.

A versenyre meghívott budapesti „Nep-tun“ evezős egyület részéről eddig Perger Ferencz dr, Hausser Adorján dr és Perger Ignác jelentették be érkezésüket, még Szegedről a versenyzőkön kívül is számos tagja jön át a csolnakázó együletnek Tyilassy Pál dr, együleti elnök vezetése alatt.

A verseny után este 8 órákor a vendégek tiszteletére az iparosház nagytermében fényes bankett lesz.

Egyuletek, Társulatok.

Meghívás.

Az aradi gazdasági egyület folyó évi rendes közgyűlését 1892 évi október hó 10-én délután 4 órákor Aradon, az aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermében (főut 51 sz. II emelet) fogja megtartani.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Elnöki megnyitás.

2. Az ig. választmány jelentése mult évi működéséről.

3. A számvizsgáló bizottság jelentése az egyület 1891. évi pénzügyi állapotáról.

4. Netáni indítványok.

Ezen közgyűlésre az egyület tagjait tisztelettel meghívja

Arad, 1892. szept. 24.

Az elnökség.

— Ertesítés. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár mai ülése a bérmlási ünnepélyességre való tekintetből nem tartatik meg délelőtt 11 órákor. Erről az igazgatóság tagjai ez uton értesítetnek. Az elnökség.

Mulatságok.

— Jétékonyozású táncvizgalom. Az aradi ifjuság egyrésze f. é. október hó 16-án vasárnap a Nagy Lajos-féle Vass-szálloda teremben az elégett 48-as honvédek javára zártkörű táncvizgalmat rendez, melyre a meghívókat már szét is küldte. A rendezőség minden lehetőt elkövet, hogy a mulatság minél fényesebben sikerüljön. Azok, a kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek a rendező bizottság bármelyik tagjához fordulni.

Színház.

— Az aradi társulat még háromszor játszik Nagy-Váradon, Legutóbb Komának jutalomjátéka volt a „Parasztbecsület“-ben. Holnap Somlóné V ad n a i Vilma utolsó fellépése lesz a „Czigánybáró“-ban. Somlóné a z i m s z e r e p e t é n e k l i .

— A csehek Mascagni ellen. Prágában bizonyos ellenszennvel fogadják a színházi köröknek azt az eszméjét, hogy a most Bécsben mulató Mascagnit Prágába is meg kellene hívni, hogy a cseh színházban személyesen dirigálja operáit. A Narodny Listy határozottan

tiltakozik ez ellen a terv ellen. Azt írja, hogy a prágaiak magáért becsülik a darabot s különbözően vessik, akárki dirigálja; a személyek kultusza iránt sincs tulságos érzékük s egyáltalában azt tartják, hogy nem szükséges mindenben majmolni a bécsiakat.

IRODALOM.

Gaal Ida, a fiatalon elhunyt írónőnek hátrahagyott műveit szándékozik sajtó alá rendezni Városy Malvina. Gaal Idának az aradi lapokban sok szép tárczaközleménye jelent meg s így felesleges azokra külön is felhívni közönségünk figyelmét. Városy Malvina meleghangú előfizetési felhívást bocsátott ki, melyből megtudjuk, hogy a csinosan kiállított könyv ára 1 frt s okt. hó végén fog megjelenni. Az előfizetési pénzek f. é. október hó 15-ikéig Gaal testvérek címén Orczy-utca 11. szám alá küldendők. A tiszta jövedelem az elhunyt számára felállítandó sírkőre fordítatik. Előfizetéseket az „Aradi Közlöny” szerkesztősége szívesen elfogad a nála letett iven.

Törvénytörvények.

— Kis Péter bitófát kér. Tegnap Kis Péterben felébredt az üldözött ártatlanság érzése és a börtönört felkérte, hogy engedjenek neki a szívén könnyíteni. Ott rubai Károly törvénytörvényi elnök felhívta a rablógylókat, hogy mi a mondani valója? Kis Péter lakonikusan annyit jegyzett meg, hogy új vizsgálatot kér, mert a régi rá nézve nagyon terhelő, e miatt ítéltek életfogytiglani fegyházra; ha egy új vizsgálatot indítanak az — még terhelőbb lesz, meg fogja kapni a bitófát, mely neki immár utolsó vágya. A törvénytörvényi elnök felvilágosította a rablógylókat, hogy az új vizsgálatot ügyvédek kérheti a Kuriától.

— Az aradmegyei gyámpénztárnak Kadariu János árvaházi adós ellen intézett polgári perében a nagyváradi kir. tábla az aradi törvénytörvényi ítéletét megváltoztatta.

— Sajtópör a „Narodne Novine” ellen. Pozsonyból jelentik, hogy az odaváló ügyesség a kassai főügyesség útján engedelmet kér az igazságügyminisztertől, hogy a Hurbánntunnepről írt vezércikke miatt pörbe foghassa a turóczzsentsmártoni Narodne Noviny-t. A cikk írója nem más, mint Hurbán Vojan-szky Szvetozér, a hlubokai pap fia. Turóczzsentsmárton a pezsonyi esküdtszéki kerülethez tartozik s ott bizonyosnak mondják, hogy az igazságügyminiszter megengedi a lázító cikk írójának hivatalból való üldözését.

VEGYESEK.

— Rövid hírek. Szered mellett, Tomaschek Vilmos bérlőjének 127 kereszt kölese — Ozogányban egy kazal takarmány és Semptén egy borház égett el. Nagy-Szalontán járványszerűen pusztit a ronszó toroklob. — Szabadkán Füstös József hat évi fegyházra ítelt rabnak a hasát, a mint aludt, egy rabtúra felmetszette. A seb életveszélyes. — Rigyiczán Vahl Ignác tanítót pénzhamisítás gyanuja miatt letartóztatták, holott ártatlanságát már a korábbi vizsgálat kiderítette. — A brüsszeli rendőrség, mint onnan táviratozzák, egy tíz tagból álló bankó hamisító bandát fedezett fel mely hónapok óta gyárt hamis belga bankjegyeket.

Táviratok.

Zsilinszky lemondása.

Budapest, szept. 24. (Saj. tud. táv.) Zsilinszky Mihály, Csongrád megye főispánja, mint a legilletékesebb forrásból értesülünk, ezen állásáról beadta lemondását. Zsilinszky tegnap érkezett a fővárosba s a minisztertanács után érkezett Szapáry Gyula gróf miniszterelnökkel. Az érkezés vége az volt, hogy Zsilinszky Mihály beadta lemondását, amit Szapáry gróf azonnal el is fogadott.

Megszüntetett püspökség.

Budapest, szeptember 24. (Saj. tud. táv.) Szentendrén a szerb püspökséget megszüntették és egyesíteni fogják a karloiczaival. A karlocai metropolitának Budapesti helynökséget állítanak, melyet egy archimandrita fog betölteni.

Kacsázó hírlap.

Budapest, szept. 24. Saj. tud. táv.) A „Magyar Hírlap” tegnap egy egész rakás valótlanúságot közölt a minisztertanácsról, mint abszurdumokat hivatalosan megczáfolják az egész nagyképűsködését.

Rendszeres botrányhajhászat.

Temesvár, szeptember 24. (Saj. tud. táv.) Az itt megjelenő „Südungarische Reform” délvidéki hatóságok ellen évek óta féktelen támadásokat intéz. Legutóbb Telbisz polgármester ellen közölt botrányos cikket, mely szerint mondat fordult elő, mely szerint ha valaki Magyarországon kapaszkodni akar, mindenképp el kell felednie, hogy magyar. E miatt Tárosi képviselőnek ma tartott értekezletén egyhangulag nyilatkozatot fogadott el, melyben nevezett lap cikkét megbotrányozással és utálattal utasítják vissza.

Lahovary Bécsben.

Bécs, szeptember 24. (Saj. tud. táv.) Lahovary román külügyminiszter Franciaországban tett utazásáról hazamenet három napot töltött Bécsben. A király félóra magánkihallgatáson fogadta. A miniszter körülbelül egy óra hosszat értekezett Kálnoky külügyminiszterrel is. A román körökben nagy meglepetést keltett a szíves kitüntető fogadtatás, melyben Lahovary minisztert a király és a bécsi hivatalos körök részesítették.

A Czarevics Párisban.

Páris, szeptember 24. (Saj. tud. táv.) Francia lapok jelentik: Czarevics Londonból visszatérőben ismét meglátogatja Párist ezuttal azonban nem inkognitóban.

Kolera.

Hamburg, szept. 24. (Saj. tud. táv.) Tegnap déltől ma délig 115 kolerabeteget és 56 halálozást jelentettek be. A berlini kórházban 59 kolerás fekszik; ma ismét meghalt két kolerás.

Brüsszel, szeptember 24. (Saj. tud. táv.) A külvárosokban szaporodik a koleraesetek száma. Tegnap 17 betegedés, 5 halálozás fordult elő. Brüsszel maga koleramentes.

Forongó Brazília.

Buenos-Ayres, szeptember 23. (Saját tud. táv.) Folyton több és több tisztet tartóztatnak le. A kormány megtagad minden felvilágosítást az összeesküvésről s a középületek, utcákat és főtereket megszállotta a polgárőrség legénységével.

Megriasztott zsidó ünnep.

New-York, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) Az itteni zsinagógában, a hol a zsidóság épen áhitatoskodott az új év alkalmából s mint egy ezren voltak a zsinagógában vak tüzi lárma támadt. A nagy riadalomból szörnyü tolongás támadt; négy ember életét veszítette, tizenketten súlyosan megsebesültek.

Közgazdaság.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 24.

(S. ss.) A kukoriczatorés Arad egész határában nagy erővel folyik. Az irányzat szilárd volt egész héten át, csak pénteken csökkent, minek oka az izraelita ünnepekben keresendő.

A hét elején elkel körülbelül: 7000 métermáza buza 6 frt 40 krtól 7 frt 15 krig.

1000 mm. csöves tengeri 4 frt 20 krtól 4 frt 40 krig két mm.-kint.

400 métermáza rozs 6 frt 10 krtól 6 frt 60 krig.

150 mm ujtengeri 3 frt 60 krtól 3 frt 80 krig.

Pénteken 400 mm. buza 6 frt 10 krtól 6 frt 70 krig.

Csőves tengeri 1000 métermáza 4 frt 50 krtól 4 frt 60 krig két mm.-kint.

A csöves tengeri vásárlásokban kizárólag az aradi szeszgyárak vettek részt.

Szeszüzet.

— Szeptember 24. —

Az üzlet a múlt héten is csendes. A forgalom korlátozott volt, minél fogva az árak ismét hanyatlottak.

Ma! jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 51,50, kicsinyben 52.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatörvény.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, szept. 24. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	szilárd	7.50—8.20
	tiszavidéki	"	7.60—8.30
	pestvidéki	"	7.55—8.25
	fehértői	"	7.60—8.30
Reze		lanyha	6.45—6.80
Árpa	takarmány	lanyha	5.80—5.50
	égetni való	"	5.70—6.20
Zab		lanyha	5.45—5.75
Tengeri	bánási	szilárd	4.85—4.90
	másnémi	"	4.80—4.85
Káposzta-repcze		szilárd	11.20—11.50
Köles		csend.	4.—4.75
Buza	tavaszra	szilárd	7.47—7.49
	junius 1892	"	7.86—7.88
Tengeri	máj.-jun. 1892	szilárd	4.88—4.90
	szept.-okt. 1891	"	5.19—5.20
Zab	Bpest sz. tavaszszilárd	"	5.45—5.47
	" " őszre	"	5.64—5.66
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	szilárd	11.60—11.70

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktörvény

Budapest, 1892. szeptember 24.

Osztrák-magyar bankrészevény	995.—
Magyar hitelbankrészevény	356.25
Osztrák hitelintézet részevény	311.80
Ezüst	—
Cs. 68 kir. arany	5.87
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.80
London	119.80
20 márkás arany	11.78

Idegenek névsora Aradon.

— Szeptember 24. —

Fehér Kereszt szálloda: Palla József törvénytörvényi elnök, M. Gyula. Ifj. Müller Vilmos műkertész, Temesvár. Roheim H. vállalkozó, Temesvár. Adenetz J. főállatorvos, Szeged. Friedmann Ferencz birtokos, Beál. Váry Vilmos birtokos, Zombor. Konopy Kálmán birtokos, Odvos. Náder szálloda: Reiss J. kereskedő, Gyulafehérvár. Sminovits János birtokos, Nagyvárád. Arany Kules szálloda: Atlasz Dezső huszár őrmester, Miskolc. Kis István főpincér, Nagybecskerek. Rosenthal Samu földbirtokos, M.-Kovácsbánya. Magyar Korona szálloda: Pálkás János uradalmi szőlőkezelő, Szombathely. Braun M. kereskedő, Temesvár.

KIS LOTTO.

Bécsi:

36, 69, 48, 50, 56.

Temesvári:

37, 6, 77, 55, 70.

Felelős szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Csak 3 forint

a legjobb és legegyszerűbb

ünnepi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

A lapiva

1878-ban

Arcképek életnagyságban

bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A kü hasonlatért kezesség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándéku szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED,

utalemdíjazott műterme Bécs, II. Grosse-Pfargasse 6.
716 1-10

10916 | 892.

Hirdetmény.

Bettelheim Manó aradi lakos a várostól haszonbérben birt földterületen egy gazdasági szeszgyár felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a helyszíni tárgyalás f. évi október hó 1-ső napja d. n. 3 órája kintzetés a melyre az érdekeltek es uton és meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep tervrajza a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi szeptember hó 30-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek ugyanott írásban, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert ha ilyenek nem emeltetnek s ha egyébként köstekintetek gátlólag fel nem merülendnek a telepengedély a mondott törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Kelt Aradon, 1892. szeptember hó 16-én, a város kapitányi hivatala mint I-ső foku iparhátság.

Sarlot
főkapitány.

11407 | 892.

Hirdetmény.

A magyarországon tartani szokott országos (kirako s marha) és heti vásárok jegyzése a nagy méltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által kiadtván, az tudomás és tájékoztatásul a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál 14 napig az érdekeltek által betekinthező.

Arad, 1892. szeptember 20.

Sarlot,
főkapitány.

M. kir. államvasutak Bpest-déli üzletvezetősége.
28292 | 1892.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége az 1892. évben esetleg további 2 éven át saját vonalai részére szükséges kő-olaj, lepárolt ásvány kenő olaj, csepű, jutefonál, faggyu, ásvány hengerkenő olaj, vulcan olaj, tisztogató ásvány olaj, rézgálicz és tisztított kender szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 25-én déli 12 óráig benyújtandók, a bánatpénz pedig folyó évi október hó 24-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek s a szállítandó mennyiségek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, illetve megtudhatók.

Ezen feltételek a budapest-déli üzletvezetőség (külső kerepesi-ut nyugdíjhaszcsoport 2. sz. ház) által díjtalanul kiszolgáltatnak, esetleg kívánatra posta útján megküldetnek.

Az általános és különleges szállítási feltételek szintén megtekinthetők valamennyi üzletvezetőségnél, ezek azonban csak a megállapított árak lefizetése mellett szerezhetők meg a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtárától (Budapest, Andrassy-ut 73-75. sz.)

Az általános feltételek ára 25 kr., a különleges feltételeké 15 kr.

Budapest, 1892. szeptember hó.

Budapest-déli üzletvezetőség.

37062 | I. sz.

721. 1-3.

M. kir. államvasutak bpest-dunabalti üzletv.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt anyagokat jövő 1893. évi január hó 1-től egy, esetleg — a kőolajat kivéve — három évre vagyis 1895. év végéig biztosítani kívánja és ezen anyagok szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

Anyag-lajstrom	T á r g y		Egység	Egy évi szükséglet	Jegyzet
	osztály	tétel			
IV.	4	Csepű	q.	220	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	8	Faggyu	"	20	
"	28	Jutefonál	"	220	Két-két üvegben egy-egy kilogramm küldendő be minta gyanánt
"	38	Kőolaj	"	1200	
"	52	Tisztító ásvány-olaj	"	70	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	57	Henger kenő olaj	"	15	
"	67	Felpárolt ásvány-olaj	"	700	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	69	Lepárolatlan vulcan-olaj	"	800	
"	71	Lepárolt ásvány-olaj	"	650	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
XIII.	44	Tisztított kender	"	50	
"	164	Rézgálicz	"	65	

A fentebbi táblázatban foglalt mennyiségek csak a megközelítő évi előirányzatot képezik, ennél fogva az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a kirótt mennyiségnél egyenlővel többet vagy kevesebbet is szállíttathasson. A szállítások a 129381 | 91 szám alatti általános és a fentebbi anyagokra vonatkozó különleges szállítási feltételek alapján eszközöndők.

Ezen feltételek a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrassy-ut 73. sz. II. em.) vagy pedig az üzletvezetőség általános osztályánál (anyag és leltárbeszerzés Budapest, VI. Teréz-körut 62. sz. I. em. 9. ajtó szám) a hivatalos órákban naponként megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta útján is megszerezhetők, meg egyezvén hogy a különleges szállítási feltételekért 15 kr. az általános feltételekért pedig 25 fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az illető szállítási feltételeket ismeri és egész terjedelmükben elfogadja.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy addig is, míg az ajánlatok felett döntőleg határozná, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árban megrendeléseket tehesen.

Az illető ajánlkozóknak ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek, a nélkül azonban, hogy ebből folyólag valamely anyag szállításának átengedését követelhetnék.

Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 3. §-a értelmében ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni, olyképen hogy ajánlattevő — ha az ellenkezőt ajánlatában világosan ki nem köti — ajánlata fölötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon gyár vagy termelési hely, hol az ajánlott anyag készítetteti vagy termeltetni fog és fenntartja magának az üzletvezetőség azt a jogot, hogy kiküldött közegei által erről bármikor meggyőződést szereshessen.

Mindazon czégek melyek a magy. kir. államvasutakkal szállítási viszonyban mindaddig nem állottak, tartoznak szállítókéességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni.

Minden ajánlott czikkre nézve világosan megemlítendő hogy hazai vagy külföldi gyártmány avagy termelék-e, illetőleg vajjon hazai vagy külföldi származásu nyers anyagból készült-e?

Az anyagok származását ajánlattevő azon hazai kereskedelmi és iparkamara által kiállítandó bizonyítvánnyal tartozik igazolni, melynek kerületében a termelési vagy gyártási hely fekszik.

Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált, vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított magy. kir. államvasuti alkalmazottak illetőleg azok családtagjai segélyezésére létesített alaphoz szállításai után érdembe hozandó összegek 1% (egy tized) százalékkal hozzájárulni, mely járulék a számlák kifizetése alkalmával levonásba fog hozatni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külczimmel:

«Ajánlat 37062 | 92 számhoz» 1892. évi október hó 25. napján déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőség I. általános osztályának vezetőjénél nyújtandók be, vagy hozzá posta útján küldendők be.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1892. október hó 24-én déli 12 óráig a budapest-dunabalti üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál (VI. Teréz-körut 62. sz. a.) letendő.

Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régebb utolsó árfolyam szerint, de sohasem a névértéken felül számíttatnak.

Az ajánlatban a megtörtént letét megemlített, az arról nyert letéti elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlati árak a táblázatban kitüntetett egységek szerint tisztán és olvashatban számban és betűkben kiírva és esetleg vámmmentve a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőség vonalainak valamely az ajánlatban határozottan megnevezendő állomásra teendő, kikötötték azonban hogy az átvétel kizárólag a budapest-nyugoti szertárban történjék és az anyagok szállító által a megrendelés alkalmával említett szertár czime alatt adassanak fel.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok melyek nem a kitűzött határidőben érkeznek, vagy táviratilag tételnek, ugyszintén oly ajánlatok, melyek lényeges részükben javításokat vagy vakarásokat mutatnak fel, végre melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vételre egyáltalán nem számíthatnak.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy az ajánlók közt tekintet nélkül az arra szabadon választhasson, továbbá hogy az azok által ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállítását is átengedhesse olyformán, hogy azok az ily részbeni szállítást is elfogadni köteleztetnek, hacsak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték, és végre hogy e cél elérésre bármily más intézkedéseket is tehesen.

Budapest, 1892. szeptember hóban.

A magy. kir. államvasutak
budapest-dunabalti üzletvezetősége.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

KRISPIN JÓZSEF**zongora raktára**

Arad, Deák Ferencz-utca 28. sz., saját házában.

Az 1850. év óta Aradon fennálló zongora-raktáramban nagy választék áll készletben vas-szerkezetű.

új és átjatszott zongorákbóla t. cz. vevő közönség rendelkezésére, **300 frt vételártól felfelé**, mely vételári összeg megegyezés szerint**részletfizetéssel**

is kiegyenlíthető.

Hogy mily megbízható gyárakból való s mily kitűnően készített, tartós hangszerekkel szolgálók, hivatkozom a nagyszámu t. cz. vevőimre, kik a fentjelzett idő óta tölem zongorát vásároltak.

Hangjegykereskedésem, 671 6-20

ugyszintén a legújabb művekkel ellátott

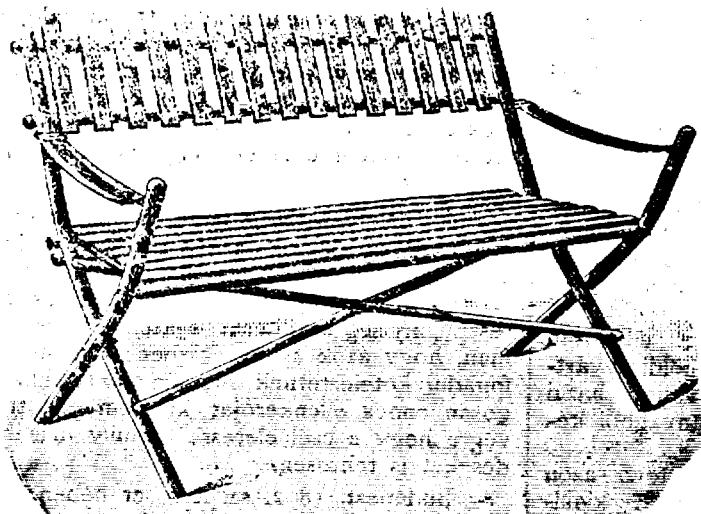
kölesönkönyvtáram(olvasási-díj havonta 80 kr.) **Andrássy-tér, a zárdá-épületben** a t. cz. közönség rendelkezésére áll.

Zongora hangolások és javítások ugy helyben mint vidéken a legpontosabban teljesíttetnek.

Zongora-raktár Deák Ferencz-utca 28. szám.

Hangjegy-kereskedés és kölcson-könyvtár Andrássy-tér.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

POSSZERT JÁNOS**czementáru-gyára,**
cement és építési anyagok raktára
Aradon, Karolina-utca 5. sz. Lakas Ferdinánd-utca 6. sz.**Vállalkozik:****Betonirozások,** 599 9-
Csatornázások,
Szökőkutak,
Cementlapok és
Mozaik lapokkali
kövezések
elkészítésére stb.**Raktárt tart:****Keramit lapok,**
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tűzálló-téglák,
Kémény-rakvá-
nyokból stb.**Elvállal mindennemű aszfalt-munkálatokat.**Gyári raktára
a beocsini port-
landi cement és
vizhatlan
mészgyárnak.**KÖZGYÁGCSŐVEK**Gyári raktára
a beocsini port-
landi cement és
vizhatlan
mészgyárnak.**Kertiszékek, padok**

és egyéb

finomabb butor,**tölgy- és bükkfa-parquetták,****sétabotok**

306 21-*

a borosjenői faiparszövetkezet gyarából. Megtekinthetők és részletekben is megvehetők az aradi és csanádi egyesült vasutaknak **Andrássy-tér 20 sz. (Arena-épület)** alatti mintaraktárában. — Nagyobb megrendelések jelentékenyen leszállított áron ugyanott, vagy közvetlenül a borosjenői gyárban eszközölhetők.**BOROSJENŐI FAIPARSZÖVETKEZET.****5 frttól 10 frtig**

terjedő

biztos napikeresetetajánlunk — minden tőke és kockázat nélkül — mindeakinek, aki törvényesen engedélyezett **sorsjegyek és állampapírok** eladásával kíván foglalkozni. Ajánlatok ezen fölrás mellett „Lose“ beküldendők a következő cím alatt: „An die Annoncen - Expedition J. Danneberg Wien, I., Kumpfgasse 7.“ 697 3-6**Kwizda Ferencz János**os. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvariszállító
kerületi gyógyszerész KORNEUBURGBAN Bécs mellett.Évek óta kipróbált fájdalomcsillapító,
házi-szeri köszvény, csusz és
idegbántalmak
ellen:
39-8-10 III.**Kwizda Gichtfluid.**
Kérek a védjegyet
Ügyelni és határozottan
Kwizda Gichtfluidját
kérni.1/4 üveg 1 frt
1/2 üveg 60 kr.**[Kapható minden gyógyszer-
szertárban.]****Zálogtárgyaknak elárverezése.**

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 2-3

f. é. október 4-én keddendélelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben **Kossuth-utca 12. sz. azon****1892. évi julius hóban esedékes**

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Arad 1892. szeptember hóban.

Weisz Dávid.